

РЕШЕНИЕ

№ 28766

гр. София, 16.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 24 състав, в
публично заседание на 17.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Анастасия Хитова

при участието на секретаря Анжела Савова, като разгледа дело номер **2588** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. вр. чл. 104 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалби от:

1. Сдружение „Театър- студия Студентина“, подадена чрез адв. Г.;
2. Сдружение „Национален научен експедиционен клуб ЮНЕСКО“, подадена от адв. Г.;
3. Сдружение „Национална студентска конфедерация“ чрез представляващия гл. секретар Т. К.;
4. Сдружение „Студентско общество за компютърно изкуство“ чрез представляващия Р. П. против Заповед № 02/16.02.2026 г. на директора на Национален студентски дом. Искане се прогласяването ѝ за нищожна, алтернативно отмяната ѝ като незаконосъобразна. Жалбоподателят Сдружение „Национален научен експедиционен клуб ЮНЕСКО“ претендира разноси, представени са доказателства за извършването им /л. 90/.

В ОСЗ жалбоподателят Сдружение „Театър- студия Студентина“ се представлява от адв. Г., адв. Е. и от управителя П. Б., които поддържат жалбата.

В ОСЗ жалбоподателят Сдружение „Национален научен експедиционен клуб ЮНЕСКО“ не изпраща представител. От проц. представител адв. Г. е депозирано писмено становище, с което жалбата и искането за присъждане на разноси се поддържат.

В ОСЗ жалбоподателят „Национална студентска конфедерация“ се представлява от адв. Н., който поддържа жалбата и представя писмени бележки / л. 688/.

В ОСЗ жалбоподателят Сдружение „Студентско общество за компютърно изкуство“ се

представлява от адв. Д., който поддържа жалбата. Постъпили са писмени бележки на 23.06.2026 г.

Ответникът- директорът на Национален студентски дом /НСД/, в съпроводителното писмо по изпращане на адм. преписка не изразява становище по жалбата. В писмен отговор от 11.05.2025 г. /л. 665/, подаден от адв. Ц., счита жалбите за неоснователни.

В ОСЗ ответникът се представлява от адв. Ц., който оспорва жалбите. Претендира разноски по представен списък / л.694/

Заинтересованата страна- Сдружение „Асоциация на българските училища в чужбина“, в писмено становище от 15.05.2026 г. /л. 673/, подадено от председателя на УС на сдружението, счита жалбите за неоснователни. В ОСЗ не изпраща представител.

Заинтересованата страна- Сдружение „Академичен хор -А. М.“, в писмено становище от 08.05.2026 г. /л. 660/, подадено от представляващия сдружението, счита жалбите за неоснователни. В ОСЗ не изпраща представител.

Заинтересованата страна -Сдружение „Асоциация на младите учени“, в писмено становище от 11.05.2026 г. /л. 671/, подадено от представляващия сдружението, счита жалбите за неоснователни. В ОСЗ не изпраща представител.

Заинтересованата страна- Сдружение „Академичен фолклорен ансамбъл „И. Т.“ към Студентски дом“, в писмено становище от 26.05.2026 г. /л. 678/, подадено от представляващия сдружението, счита жалбите за неоснователни. В ОСЗ не изпраща представител.

Заинтересованата страна -Сдружение „Фолклорна вокална формация „Д.“, в писмено становище от 19.05.2026 г. /л. 676/, подадено от представляващия сдружението, счита жалбите за неоснователни. В ОСЗ не изпраща представител.

Заинтересованата страна- Сдружение „Аз съм бъдещето- пази ме“, чрез представител не изразява писмено становище по жалбите. В ОСЗ се представлява от председателя на УС на сдружението Б. Т., която счита жалбите за неоснователни.

Заинтересованата страна - Сдружение „Сдружение на съвета на ректорите на висшите училища в България“, чрез представител не изразява писмено становище по жалбите. В ОСЗ се представлява от адв. К., който предоставя преценката на съда.

Заинтересованата страна- Сдружение „Национално представителство на студентските съвети“, в писмено становище от 11.05.2026 г. /л. 657/, счита жалбите за неоснователни. В ОСЗ не изпраща представител.

Заинтересованите страни Сдружение „Инициатива Мисия Климат“, Сдружение „М. България“, Фондация „Фондация спасено бъдеще“ и Сдружение „Български студентки съюз“, редовно уведомени, не вземат участие в производството.

Административен съд София град намира следното от фактическа и правна страна:

Със Заповед № РД-24/19.12.2024 г. на директора на НСД /л. 124/ е наредено да се проведе конкурс за ползване на помещения в сградата на НСД от организации с нестопанска цел и юридически лица по ЗВО, като са определени условията на конкурса и комисията за разглеждане на заявленията и кандидатурите.

С Протокол № 03 от 29.01.2025 г. /л. 383/ Комисията е оценила подадените кандидатури и е класирала участващите организации.

Със Заповед № РД-01/30.01.2025 г. /л. 403/ директорът на НСД е наредил на основание чл. 4, ал. 1, вр. чл. 5 от Правилника за устройството и дейността на НСД, чл. 11, ал. 3 от Вътрешните правила за условията и реда на ползване от организациите с нестопанска цел на помещения и площи в НСД за центрове за студентски услуги и Протокол от 29.01.2025 г. да се сключат договори за съвместна некомерсиална дейност между НСД и част от кандидатите, участвали в конкурса, класирани съгласно изготвен от Комисията Протокол от 29.01.2025 г., а именно

Театър- студия Студентина“, „Национален научен експедиционен клуб ЮНЕСКО“, „Национална студентска конфедерация“, „Студентско общество за компютърно изкуство“, Сдружение „Асоциация на българските училища в чужбина“, Сдружение „Академичен хор -А. М.“, Сдружение „Асоциация на младите учени“, Сдружение „Академичен фолклорен ансамбъл „И. Т.“ към Студентски дом“, Сдружение „Фолклорна вокална формация „Д.“, Сдружение „Аз съм бъдещето- пази ме“, Сдружение „Сдружение на съвета на ректорите на висшите училища в България“, Сдружение „Инициатива Мисия Климат“, Сдружение „М. България“, Сдружение „Национално представителство на студентските съвети“, Фондация „Фондация спасено бъдеще“ и Сдружение „Български студентки съюз“.

По заповед на министъра на образованието и науката е извършена извънпланова проверка на НСД относно правилата и процедурите за ползване на помещенията, предоставени за управление на НСД. В резултат на проверката е изготвен Доклад № 8002-17/21.03.2025 г. /л. 427/, като на директора на НСД са дадени 7 препоръки. Изготвена е Концепция за превръщането на НСД в отворено пространство за студентски инициативи, изкуства, култура и събития /л. 450/.

С писмо № 0712-7/20.01.2026 г. на министъра на образованието и науката /л. 447/ е възложено на директора на НСД да предприеме фактически правни стъпки за превръщането на НСД в отворено пространство за студентски инициативи, изкуства, култура и събития- да бъдат освободени офисите и помещенията в сградата на НСД от лица, които ги ползват без правно основание или след отпадането на такова, да бъдат приети нов Правилник за устройството и дейността на НСД и Вътрешни правила за реда и начина на ползване на зали, помещения и пространства в НСД.

С обжалваната Заповед № 02/16.02.2026 г. /л. 140, 454/ директорът на НСД на основание чл. 99, т. 2 АПК във вр. чл. 21, ал. 1 АПК и чл. 4, ал. 1 от Правилника за устройството и дейността на Националния студентски дом е отменил изцяло своя Заповед № РД-24/19.12.2024 г. за провеждане на конкурс за ползване на помещения в сградата на НСД от организации с нестопанска цел и юридически лица по ЗВО и е прекратил процедурата по провеждане на конкурса.

За да отмени заповедта си, органът се е позовал на извършена проверка на конкурса, назначена от министъра на образованието и науката, която е открила някои формални несъответствия при провеждането му. Проверката е констатирила също, че голяма част от участниците в конкурса са регистрирани като „сдружение, определено за извършване на дейност в частна полза“. Всички констатации от проверката са обективирани в Доклад № 8002-17/21.03.2025 г. В него са посочени конкретни мерки и действия, които следва да бъдат предприети за превръщането на НСД в отворено пространство за студентски инициативи, изкуства, култура и събития. Работна група е изготвила концепция. С писмо № 0712-7/20.01.2026 г. на министъра на образованието и науката са въведени нови задължителни принципи, цели и изисквания относно режима на ползване на помещенията в НСД, изтъкната е необходимостта от изработване на нов правилник, приемане на нови вътрешни правила и приоритетно осигуряване на свободен и безвъзмезден достъп за студентски дейности като основна функция на институцията. Поради това адм. орган е приел, че следва да се приемат нов правилник и вътрешни правила за реда и начина на ползване на зали, помещения и пространства в НСД, които да бъдат съгласувани с министерството на образованието и науката. След приемането им ще бъде проведен нов конкурс.

При така установено от фактическа страна, съдът достига до следните правни изводи:

Жалбите са допустими като подадени в срок от лица с правен интерес от оспорването

срещу подлежащ на обжалване акт (Определение № 10401/14.10.2021 г. по адм. д. № 8178/2021 г. на ВАС, Определение № 8543/01.07.2020 г. по адм. д. № 4689/2020 г. на ВАС). Разгледани по същество, жалбите са основателни.

Производството по чл. 99 и сл. АПК е особено адм. производство, чрез което се преодолява формалната законна сила на влязъл в сила административен акт. Съгласно чл. 104 АПК, издаденият при възобновяване на производството нов административен акт, съответно отказът да бъде издаден актът, може да се оспори по реда, установен в този кодекс.

Според чл. 99 АПК влязъл в сила индивидуален или общ административен акт, който не е бил оспорен пред съда, може да бъде отменен или изменен от непосредствено по-горестоящия административен орган, а ако актът не е подлежал на оспорване по административен ред - от органа, който го е издал. Формално отменената Заповед № РД-24/19.12.2024 г. не е подлежала на оспорване пред по-горестоящ административен орган, поради което обжалваната Заповед № 02/16.02.2026 г. на директора на НСД е издадена от компетентен орган. Същата е в писмена форма, съдържа фактически и правни основания за издаването ѝ. С обжалваната заповед е отменена Заповед № РД-24/19.12.2024 г. и е прекратена процедурата по конкурса. Конкурсната процедура е приключила с издаването на Заповед № РД-01/30.01.2025 г. на директора на НСД. Не може да бъде прекратена процедура, която е приключила. Разпоредителната част на акта е неправилна.

Заповед № 02/16.02.2026 г. на директора на НСД е издадена при множество съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели до неправилно приложение на материалния закон. Видно от разпоредбата на чл. 99 АПК, производството по възобновяване и съответно отмяна/ изменение е приложимо за влезли в сила административни актове. Заповед № РД-24/19.12.2024 г. на директора на НСД не е административен акт. Според чл. 21, ал. 5, изр. 2 АПК не са индивидуални административни актове волеизявленията, с които се обявяват условията за участие в състезателно административно производство по издаването на индивидуални административни актове, освен ако в специален закон е предвидено друго. По силата на посочената разпоредба следва, че актовете, с които се открива процедура по провеждане на конкурс каквато е Заповед № РД-24/19.12.2024 г. на директора на НСД, не са не са индивидуални административни актове /ИАА/. Производството по чл. 99 и сл. АПК е неприложимо по отношение на този акт. Актът, с който завършва конкурсната процедура и представлява ИАА, е Заповед № РД-01/30.01.2025 г. на директора на НСД. Този извод следва и от чл. 11, ал. 3 от приложимите за конкурса Вътрешни правила за условията и реда за ползване от организациите с нестопанска цел на помещения и площи в НСД /л. 186/.

За пълнота следва да се посочи, че ако производството по чл. 99 и сл. АПК беше приложимо, оспорената заповед е издадена в нарушение на чл. 103 АПК. Третите лица, придобили права от Заповед № РД-24/19.12.2024 г., по никакъв начин не са участвали в производството по възобновяване. Необходимостта от приемане на нови правилник и вътрешни правила на НСД не представлява ново обстоятелство по смисъла на чл. 99, т. 2 АПК. Отделно от това, ако органът е счел, че конкурсът е протекъл в нарушение на изискванията за законосъобразност, то тогава оспорената заповед е следвало да бъде издадена на основание чл. 99, т. 1 АПК, а не по т. 2. Поради изложеното Заповед № 02/16.02.2026 г. на директора на Национален студентски дом следва да бъде отменена.

С оглед изхода на спора на жалбоподателя Сдружение „Национален научен експедиционен клуб ЮНЕСКО“ се дължат сторените разноски за държавна такса в размер на 5, 11 евро и за адвокатско възнаграждение в размер на 500 евро.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд

София град, 24 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № 02/16.02.2026 г. на директора на Национален студентски дом.

ОСЪЖДА Национален студентски дом да заплати на Сдружение „Национален научен експедиционен клуб ЮНЕСКО“ разноси в размер на 505, 11 евро.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14- дневен срок от съобщението му чрез пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: